

תורה אור • פרשת בשלח • מאמר 4

אשירה לה' כי גאה גאה וגו'

”אשירה לה' כי גאה גאה”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/4](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/4)

אשירה לה' כי גאה גאה וגו'. ותרגם אונקלוס גיאה על גיותניא וכו'. יובן בהקדים להבין ענין ירידת הנשמה לעוה"ז שירידה זו צורך עלייה היא כנודע.

"אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָאָה" וכו'. ואונקלוס מתרגם: "גיאה על גיותניא" וכו'. הדבר יובן בהקדמת הבנת ענין ירידת הנשמה לעולם הזה, שירידה זו היא לצורך עלייה, כידוע.

והנה הנשמה קודם בואה לעוה"ז היתה עומדת לפני ה' ביראה ואהבה כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו ואי אפשר לה לעמוד למעלה לפני ה' בלא דחילו ורחימו כי בלא דחילו ורחימו לא פרחא לעילא.

והנה, קודם בואה לעולם הזה עמדה הנשמה לפני ה' ביראה ובאהבה, ככתוב: "חי ה' אשר עמדתי לפניו". אין היא יכולה לעמוד למעלה, לפני ה', בלי יראה ואהבה (דחילו ורחימו), שכן בלי יראה ואהבה אין היא פורחת למעלה.

וע"ז נאמר והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק (הגם שזה נאמר על המלאכים הוא הדין לנשמות וכל צבא מעלה)

ועל כך נאמר: "והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק" (אף שהפסוק נאמר על המלאכים, כך הוא גם בנוגע לנשמות ולכל צבא מעלה).

רצוא באהבה להיות נכספה וגם כלתה נפשו כו'. ושוב ביראה כי מי הוא אשר ערב לכו לגשת כו'.

"רצוא" באהבה — להיות "נכספה וגם כלתה נפשו" וכו'; ו"שוב" ביראה, שהרי "מי הוא זה אשר ערב לכו לגשת" וכו'.

אך בירידתה לעוה"ז נתעלמו הדחילו ורחימו ונתלבשה בגוף הגשמי ולא יכלה עוד להיות תמיד בבחי' רצוא ושוב כמראה הבזק כמו שהיתה למעלה כי אם לפרקים ועתים מזומנים שתתעורר האהבה

אך בירידתה לעולם הזה התעלמו היראה והאהבה, והיא התלבשה בגוף גשמי; לכן שוב לא יכלה להיות תמיד בבחינת "רצוא ושוב כמראה הבזק", כפי שהייתה למעלה, אלא רק לפרקים ובעיתים קבועות, כאשר מתעוררת האהבה.

ואף גם זאת אין ערוך אהבה ויראה זו לגבי אהבה ויראה שהיה לה מימי קדם וירידה זו היא צורך עלייה שתתעלה בעסק התורה וקיום המצות.

וגם אז אין אהבה ויראה אלה בערך לאהבה וליראה שהיו לה מקדם. ירידה זו היא לצורך עלייה — שהנשמה תתעלה על ידי העיסוק בתורה וקיום המצוות.

2 וצריך להבין היתרון והמעלה שבעסק התורה וקיום המצות יתר על דחילו ורחימו שהיה לה. אך

קצת צריך להבין מהו היתרון והמעלה שיש בעיסוק בתורה ובקיום המצוות על פני היראה והאהבה שהיו לה. אך

הנה נודע מאמר אדון הנפלאות המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שמראשית השתלשלות

ועד סוף כל הנבראים הם מתחדשים בכל יום מאין ליש והתחדשות זו היא בבחי' ממלא

הנה ידוע הנוסח: "אדון הנפלאות, המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית". מראשית ההשתלשלות ועד סופן

של כל הנבראים, כולם מתחדשים בכל יום מאין ליש. חידוש זה הוא בבחינת ממלא כל עלמין

כל עלמין להיות דרך השתלשלו' מעילה לעילה תחלה רוחניות עולמות עליונים ושכלים נבדלים

ואח"כ יורד ומשתלשל למטה מטה עד שנתגשם החיות להיות מעשה שמים וארץ גשמיים.

כל עלמין, כך שהדבר נעשה בדרך של השתלשלות, מעילה לעילה: תחילה הרוחניות של העולמות העליונים

והשכלים הנבדלים, ולאחר מכן האור יורד ומשתלשל מטה מטה, עד שהחיות נעשית גשמית ובוראת את השמים והארץ הגשמיים.

3 וכמשל הנשמה המתפשטת בגוף שראשית הגלוי במוח השכל ואח"כ בפה הדבור. ואח"כ בידיים

המעשה כו'. והתחדשות זו להיות בחי' מעלה ומטה רוחניות וגשמיות הוא בטובו שהיא מדת טובו ורחמנותו.

הדבר דומה לנשמה המתפשטת בגוף: תחילה היא מתגלה במוח, בתור שכל; אחר כך בפה, בתור דיבור; ולבסוף בידיים, בתור מעשה, וכו'. והתחדשות זו, שבזכותה יש בחינות של מעלה ומטה, רוחניות וגשמיות, היא "בטובו" — כלומר, במידת טובו ורחמיו.

וכמ"ש טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו כי הוא יתברך אין סוף הסובב כל עלמין השווה ומשוה קטן וגדול מעלה ומטה גשמיות ורוחניות שוין לפניו כו'.

וכמו שכתוב: "טוב ה' לכל, ורחמיו על כל מעשיו". שהרי הוא יתברך אין סוף, סובב כל עלמין, שווה ומשוה קטן וגדול; מעלה ומטה, גשמיות ורוחניות, שווים לפניו, וכו'.

וזהו אדון הנפלאות. פ"י שאפי' בחי' נפלאות שהן עלמין סתימין כו' אין ערוך אליו יתברך וכמ"ש עשה פלא שבחי' פלא הוא בחי' עשיה כו'.

וזהו [פירוש] "אדון הנפלאות": כלומר, אפילו בחינת הנפלאות, שהן העולמות הנסתרים, וכו', אינה בערך אליו יתברך. וכמו שכתוב "עושה פלא": בחינת הפלא היא בחינת עשיה, וכו'.

4 והנה דביקות הנפש בשרשה באלקים חיים היא מחמת השגתה את החיות המתפשט מאור אין סוף ב"ה להחיות העולמות

והנה, דבקות הנפש בשורשה, באלקים חיים, נובעת מהשגתה את החיות המתפשטת מאור אין סוף, ברוך הוא, כדי להחיות את העולמות.

כי עמך מקור חיים כו' שעל ידי זה היא בבחינת רצוא לאהבה את ה' כי הוא חייך חייך דוקא.

"כי עמך מקור חיים" וכו'. מתוך כך היא בבחינת "רצוא" — לאהוב את ה', "כי הוא חייך", דווקא "חייך".

אך אם רץ לבך שוב לאחד לפי שהוא ית' בעצמו הוא אדון הנפלאות ועושה פלא ואינו בכלל השגת הנפש ודבקותה ולכך היא בבחי' שוב.

אך "אם רץ לבך — שוב לאחד", משום שהוא יתברך עצמו הוא אדון הנפלאות ועושה פלא, ואינו בגדר השגתה של הנפש ודבקותה; לכן היא בבחינת "שוב".

5 וזהו נורא תהלות אדון הנפלאות. נורא תהלות עשה פלא. כי לפי שהוא אדון הנפלאות עושה פלא לכך הוא נורא תהלות שיראים להללו כו'.

וזהו [פירוש] "נורא תהלות, אדון הנפלאות", "נורא תהלות, עושה פלא": מכיוון שהוא אדון הנפלאות ועושה פלא, לכן הוא "נורא תהלות", שהאדם ירא להללו וכו'.

אבל ע"י עסק התורה וקיום המצוות תהיה דביקות הנפש בבחינת סובב כל עלמין אדון הנפלאות. כי הנה התורה והמצוות נמשכים מבחינת אדון הנפלאות וסובב כל עלמין.

אבל באמצעות העיסוק בתורה וקיום המצוות תידבק הנפש בבחינת סובב כל עלמין, אדון הנפלאות. שהרי התורה והמצוות נמשכות מבחינת אדון הנפלאות וסובב כל עלמין.

6 וזה היה ענין קריעת ים סוף קודם מתן תורה הפך ים ליבשה. שהים הוא בחינת עלמא דאתכסיא וזו הייתה משמעות קריעת ים סוף לפני מתן תורה: "הפך ים ליבשה". הים הוא בחינת העולם הנסתר (עלמא דאתכסיא).

כמאמר רבותינו ז"ל כל מה שיש ביבשה יש בים אלא שהמים מכסים ואינם נראים שבח"י עלמא דאתכסיא בא לידי גילוי בבחינת עלמא דאתגליא כדי להיות גילוי המשכת התורה במתן תורה.

כמאמר רבותינו ז"ל: "כל מה שיש ביבשה יש בים", אלא שהמים מכסים אותם והם אינם נראים. כלומר, בחינת העולם הנסתר באה לידי גילוי בבחינת העולם הגלוי (עלמא דאתגליא), כדי שתוכל להתגלות המשכת התורה במתן תורה.

7 והנה צירופי אותיות התורה נק' בשם סוסים על דרך משל. ועל זה נאמר סוס ורוכבו רמה בים כמו שיתבאר.

והנה, דרך משל, הצירופים של אותיות התורה נקראים "סוסים". ועל כך נאמר: "סוס ורוכבו רמה בים", כפי שיתבאר.

מפני שהסוס הגם שהוא טפל לרוכבו על כל זה יש בו מעלה יתירה שיכול לרוץ ולהוליך את הרוכב למקום שלא היה הרוכב יכול להגיע שם בלי

כי אף שהסוס טפל לרוכבו, יש בו בכל זאת יתרון מיוחד: הוא יכול לרוץ ולהוביל את הרוכב למקום שהרוכב לא היה יכול להגיע אליו בלעדיו.

סוס כך כל צירופי אותיות התורה יש בהם יתרון ומעלה זו שבדביקות נפש האדם בצירופי אותיות אף שאינו יודע ומבין הענין בעין השכל רק שהוגה ומדבר בהם (לאפוקי הרהור דלאו כדבור דמי)

כך גם כל צירופי אותיות התורה ניחנו ביתרון ובמעלה הזאת: כאשר נפש האדם דבקה בצירופי האותיות, גם אם אינו יודע ומבין את העניין בשכלו, אלא רק הוגה אותם ומדבר בהם (להוציא מחשבה, שאינה נחשבת כדיבור).

הרי הם מעלים את הנפש למקום שלא היתה הנפש מגעת שם מצד שרשה כי שרש אותיות התורה היא הגבה למעלה משרש הנפש דאבא יסד ברתא

הן מעלות את הנפש למקום שאליו לא הייתה מגיעה מכוח שורשה שלה, כי שורש אותיות התורה גבוה מאוד משורש הנפש, שהרי "אבא יסד ברתא".

אלא שהאדם צריך להיות בחי' רוכב להאותיות שיהא מושך ומנהיג ע"י דחילו ורחימו שיעורר כפי אשר יוכל שאת כל חד לפום שיעורא דיליה.

אלא שהאדם צריך להיות בבחינת "רוכב" על האותיות, ולמשוך ולכוון אותן באמצעות היראה והאהבה שהוא מעורר, ככל שיוכל לשאת — "כל אחד לפי מידתו".

8 ואפי' האהבה הטבעית המסותרת בו כי בלא דחילו ורחימו כלל לא פרחא לעילא.

[ייתכן שמדובר] אפילו באהבה הטבעית המוסתרת בתוכו; שכן בלי יראה ואהבה כלל, היא אינה עולה למעלה.

וכמו שהוא לענין תורה כך הוא לענין שאר מצות דכתיב ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו

וכשם שזה כך בנוגע לתורה, כך הוא גם בנוגע לשאר המצוות, כפי שנאמר: "הם ישמרו את דרך ה', לעשות צדקה ומשפט, כדי שה' יביא על אברהם את אשר דיבר עליו".

שע"י המצות שנקראו דרך כלל בשם צדקה ומשפט כמו שיתבאר נמשך על בחי' אברהם שהיא מדת האהבה ברצוא הלוח ונסוע.

כלומר, באמצעות המצוות, המכונות כאופן כללי "צדקה ומשפט", כפי שיתבאר, נמשכת הארה על בחינת אברהם, שהיא מידת האהבה שב"רצוא", ב"הולך ונסוע".

את אשר דבר עליו עליו דייקא הוא בחינת אדון הנפלאות שהוא למעלה מעלה מהשגת הנפש ודביקותו באלקים חיים שלכן היא בחי' שוב כנ"ל:

"את אשר דיבר עליו": המילה "עליו" מדויקת — זו בחינת אדון הנפלאות, שלמעלה לאין ערוך מהשגת הנפש ומדבקותה באלקים חיים; ולכן זו בחינת "שוב", כפי שהוסבר לעיל.

9 וביאור זה הוא כי הנה דרך הוי'. פירוש דרך ומבוא להיות הוי' דהיינו שיהי' בחי' הוי'

ההסבר לכך הוא כך: "דרך הוי'" פירושה דרך ופתח שדרכם תהיה הוי', כלומר, שתהיה בחינת הוי'.

המורה על התהוות העולמוי מאין ליש על ידי אותיות שם הוי"ה יו"ד חכמה כו' כי הרי הוא ית' למעלה מן החכמה ואנת הוא חכים כו'.

היא מציינת את התהוות העולמות מאין ליש באמצעות אותיות שם הוי': היו"ד היא חכמה וכו'. שהרי הוא ית' למעלה מחכמה, ו"אנת הוא חכים" וכו'.

פירוש ע"ד במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כי כולם בחכמה עשית עשיה גשמית. כלומר, זהו על דרך "במקום שאתה מוצא גדולתו, שם אתה מוצא ענותנותו": שהרי "כולם בחכמה עשית" — עשייה גשמית.

10 וכתוב אני הוי הוא שמי. שמי בלבד כמשל השם שאינו מערך ומחות העצמית כו'. ועד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד.

ונאמר: "אני הוי הוא שמי" — שמי בלבד, כמו שם שאינו בערך ובמחות לעצמותו של האדם, וכו'. ולפני שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד.

פי' בלבד בבחי' העלם וכדי להיות הוי' בבחי' גילוי נמשכה מדת טובו ורחמנותו. טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו.

"בלבד" פירושו במצב של העלם. וכדי שהוי' יהיה בגילוי, נמשכה מידת טובו ורחמיו: "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו".

המחדש בטובו כו'. הטוב כי לא כלו רחמיך כו' היא בחי' רחמים רבים שלפני האצי' שהוא למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות

"המחדש בטובו" וכו'; "הטוב כי לא כלו רחמיך" וכו'. זוהי בחינת רחמים רבים שלפני אצילות, שהיא למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות.

כי מדת הרחמים שבסדר ההשתלשלות יש כנגדה מדת הדין המצמצמת ימינא ושמאלא כו' והיא בחי' מדה וגבול.

שכן למידת הרחמים שבסדר ההשתלשלות יש כנגדה מידת הדין, המצמצמת — "ימינא ושמאלא" וכו'; והיא בחינה של מידה וגבול.

אבל רחמי' רבים שלמעלה מהשתלשלות הוא רחמנות שאין לה שיעור ולא ערך אפילו בערך אדם שמרחם על הזכוב שרחוקה היא ממהות ומדרגת האדם.

אבל רחמים רבים שלמעלה מהשתלשלות הם רחמים שאין להם שיעור וערך, אפילו לא כערך רחמי אדם על זכוב, הרחוק ממהותו ומדרגתו של האדם.

על כל זה יש לה איזה ערך שהיא בריה כמוהו. משא"כ לא"ס ב"ה אין ערוך אליו כלל ואפי' עולמות עליונים בחי' נפלאות.

ואף על פי כן יש לו ערך מסוים ביחס אליו, שהרי הוא בריה כמוהו. אבל לגבי אין סוף ברוך הוא אין שום דבר בערך אליו כלל, אפילו לא העולמות העליונים, בחינת "נפלאות".

11 ולכן גם עליהם נופל מדת הרחמים הגדולה הזאת כי הוא אין סוף ב"ה הסובב כל עלמין כוי והוא השוה ומשוה כוי.

לכן מידת הרחמים הגדולה הזאת חלה גם עליהם, שכן הוא אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין וכוי, והוא המשווה ומשווה וכוי.

ועל זה נאמר חנון ורחום הוי"ו שהקדים בחי' חנון ורחום להיות הוי"ו שהן הן י"ג מכילין דרחמי מקור האצילות כוי כמ"ש במ"א.

ועל כך נאמר: "חנון ורחום הוי"ו": הכתוב מקדים את בחינת "חנון ורחום", כדי שתהיה הוי"ו. אלה הם שלושה עשר מכילי דרחמי, מקור האצילות וכוי, כפי שמוסבר במקום אחר.

12 וזהו דרך והמשכה להיות בחי' הוי"ה והיא על ידי אתערותא דלתתא בצדקה ומשפט שהן דרך כלל כל מצות התורה כמו שיתבאר.

וזוהי ה"דרך" וההמשכה להביא לגילוי בחינת הוי"ו. הדבר נעשה באמצעות אתערותא דלתתא — צדקה ומשפט, שבכללות כוללים את כל מצוות התורה, כפי שיתבאר.

ובפרטות הוא מצות הצדקה שהיא התעוררות מדת הרחמנות להשפיע במדת טובו וחסדו להחיות רוח שפלים

ובפרט, מדובר במצוות הצדקה, המעוררת את מידת הרחמים, כדי להשפיע ממידת טובו וחסדו ולהחיות "רוח שפלים".

ועל ידי זה אתערותא דלעילא להיות דרך הוי"ו לעשות צדקה כוי שיהא התלבשות אור אין סוף ברוך הוא בבחי' תורה ומצות.

ועל ידי כך באה אתערותא דלעילא, שתהיה "דרך הוי"ו לעשות צדקה" וגוי, כלומר, שאור אין סוף ברוך הוא יתלבש בבחינת תורה ומצוות.

13 ולהיות אנת חכים כוי שהוא מדת טובו ורחמנותו להיות התלבשות זה והמשכה זו כמאמר אב הרחמן המהולל כוי.

וכך גם "אתה חכים" וכוי — היינו מידת טובו ורחמיו, שבזכותם יש התלבשות והמשכה זו, כפי שאומרים: "אב הרחמן המהולל" וכוי.

ועל זה נאמר משפט וצדקה ביעקב אתה עשית שעל ידי משפט וצדקה שביעקב נעשה בחיי אתה דהיינו גילוי אלהות. אך הנה בצדקה זו משפט כתיב בה.

ועל כך נאמר: "משפט וצדקה ביעקב אתה עשית": באמצעות המשפט והצדקה שביעקב נעשית בחינת "אתה", כלומר, גילוי אלקות. אולם בצדקה זו כתוב גם "משפט".

כמ"ש לעשות צדקה ומשפט. משפט וצדקה ביעקב כי לא די לעורר בחיי חסדו וטובו יתברך בלבד כי מאחר שהיא התעוררות בחיי אין סוף השוה ומשוה כו'.

כמו שכתוב: "לעשות צדקה ומשפט", "משפט וצדקה ביעקב". שכן אין די לעורר רק את בחינת חסדו וטובו יתברך, מאחר שזו התעוררות של בחינת אין סוף, השווה ומשווה וכו'.

הנה בבחי' זו נאמר שממית בידים תתפש והיא בהיכלי מלך שגם השממית היא בחי' הקליפה וס"א יש לה יניקה ואחיזה כו'.

על בחינה זו נאמר: "שממית בידיים תיתפש והיא בהיכלי מלך": גם השממית, שהיא בחינת הקליפה וס"א אחרא, מקבלת יניקה ואחיזה שם וכו'.

14 וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו'. וצריך לעורר בחינת משפט למעלה שלא יומשך חיות ויניקה

וכעין העניין של "לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל" וכו'. יש לעורר את בחינת המשפט למעלה, כדי שלא תימשך חיות ויניקה

אלא בסטרא דקדושה יאר ה' פניו אליך ישא ה'פניו אליך היינו פנימית ועיקר החיות. אבל יניקת החיצונים וס"א אחרא היא ממותרות צפרנים ושערות כו'.

אלא אל צד הקדושה. "יאר ה' פניו אליך", "ישא ה' פניו אליך" — היינו פנימיות ועיקר החיות. אבל יניקת הכוחות החיצוניים והס"א אחרא היא מן העודפים: הציפורניים והשערות וכו'.

15 ובחי' משפט זה אשר לאלהים הוא על ידי אתערותא דלתתא בחי' משפט שעושה האדם בנפשו על מותרות חיי גופו נגד הצדקה.

ובחינה זו של משפט, שהיא של ה', באה באמצעות אתערותא דלתתא: בחינת המשפט שאדם עורך לעצמו בנוגע למותרות בחיי גופו, אל מול הצדקה.

כי הנה ארז"ל חייך קודמין לחיי חבירך ודוקא חייך ממש כמשל הקיתון של מים שאם ישתו שניהם ימותו כו' כדאיתא בגמרא.

שהרי חז"ל אמרו: "חייך קודמין לחיי חבירך" — ודוקא חייך ממש, כמו במשל קיתון המים, שאם ישתו שניהם ימותו וכו', כמובא בגמרא.

מה שאין כן המותרות שלך אינן קודמין לחיי חבירך שאינו בדין שיפנק האדם את נפשו בתפנוקי עלמא וחבירו ימות ברעב ח"ו.

אבל המותרות שלך אינן קודמות לחיי חבירך, שהרי אין זה ראוי שאדם יפנק את עצמו בתענוגות העולם, בעוד חברו מת ברעב, חס ושלום.

16 ועל ידי משפט זה שעושה האדם שלא לתת יניקה וחיות מותרות הגוף גורם למעלה בחיי משפט שלא יומשך חיות המותרות שהן החיצוניות וסטרא אחרא. וזהו שמשבחים ומברכים את ה' אוהב צדקה ומשפט:

ובאמצעות משפט זה שאדם מפעיל, שלא להזין את מותרות הגוף בחיות, הוא מעורר למעלה את בחינת המשפט, כדי שלא תימשך חיות למותרות, שהן הכוחות החיצוניים והסטרא אחרא. וזהו שאנו משבחים ומברכים את ה': "אוהב צדקה ומשפט".

17 והנה גם שאר מצות התורה נקראות בשם צדקה על דרך זה כי רמ"ח מצות עשה הם רמ"ח אברין דמלכא.

גם שאר מצוות התורה נקראות כך בשם "צדקה", שכן רמ"ח מצוות עשה הן רמ"ח "איבריו של המלך".

היינו כמו על דרך משל האבר שמלובש בו חיות הנשמה שמבלעדי החיות זה נשאר הגוף כאבן דומם. כלומר, כמו איבר שהחיות של הנשמה מלובשת בו: בהיעדר חיות זו, הגוף נותר כמו אבן דוממת.

כך הנה המצות הם בחיי אברין דמלכא שמלובש בהם חיות ואור אין סוף ברוך הוא.

כך גם המצוות הן בבחינת "איבריו של המלך", שבהם מלובשים החיות ואור אין סוף ברוך הוא.

18 ולהיות נמשך חיות זה הוא גם כן מחמת מדת טובו ורחמנותו כנוצר לעיל על ידי אתערותא דלתתא בקיום מעשה המצות בפועל ממש

וכדי שחיות זו תימשך, הדבר נובע גם ממידת טובו ורחמנותו, כפי שהוזכר לעיל, באמצעות אתערותא דלתתא — קיום מעשי של המצוות בפועל ממש.

כמו תפלין לכתוב על קלף של בהמה פרשיות ואזכרות שעל ידי זה ממשיך בהם קדושה עליונה מאור אין סוף ברוך הוא להיות כנשמה לגוף המצות והיא בחינת מדת הרחמים להחיות למאן דלית ליה מגרמיה וכו'.

כמו בתפילין: כותבים את הפרשיות ואת השמות [האלוקיים] על קלף של בהמה. באמצעות כך ממשיכים לתוכן קדושה עליונה מאור אין סוף ברוך הוא, שתהיה להן כנשמה לגוף המצוות. זו בחינת מידת הרחמים — להחיות את מי שאין לו מעצמו וכו'.

19 וזהו שכתוב לעשות את כל דברי התורה הזאת. ושמרתם ועשיתם אותם. אתם כתיב כמ"ש במ"א.

וזהו [הפירוש של] מה שכתוב: "לעשות את כל דברי התורה הזאת", [וכן] "ושמרתם ועשיתם אותם": המילה "אותם" כתובה "אתם", כפי שמבואר במקום אחר.

ולכן נקרא המקיים התורה והמצות בשם צדיק ומעלת צדיק היא מעלה רבה מאד ששיבחו הכתוב וצדיק יסוד עולם ואמרו רבותינו ז"ל ראה בצדיקים כו'

לכן מי שמקיים את התורה והמצוות נקרא צדיק. מעלתו של צדיק גדולה מאוד, שהרי הכתוב משבח אותו: "וצדיק יסוד עולם", וחכמינו ז"ל אמרו: "ראה בצדיקים" וכו'.

עמד ושתלן כו' ולכאורה לשון צדיק הוא שהוא צדיק בדינו ואינו עושה עול לבריות ואין זו מעלה גדולה כל כך.

"עמד ושתלן" וכו'. ולכאורה, משמעות המונח צדיק היא אדם ישר בדינו, שאינו עושה עוול לבריות, ואין זו מעלה גדולה כל כך.

אלא עיקר שם צדיק ע"ש שהוא בעל צדק שהוא המשפיע צדקה וחסד במדת טובו ורחמנותו להחיות את המצות על ידי קיומם במעשה בפועל ממש ולהמשיך להם חיות ואו"ס ב"ה כנשמה לגוף כנוצר לעיל:

אלא שעיקר השם צדיק הוא על שם שהוא בעל צדקה: מי שמשפיע צדקה וחסד מתוך מידת טובו ורחמנותו, כדי להחיות את המצוות על ידי קיומן במעשה בפועל ממש, ולהמשיך בהן חיות ואור אין סוף ברוך הוא, כנשמה בגוף, כנוצר לעיל.

20 וזהו תכלית ירידת הנשמה לעולם הזה. כי בירידה זו אף שהיא ירידה גדולה בבחינת דחילו ורחימו אף על פי כן גדלה מעלתה שנעשית בחינת בעל תשובה אחרי ירידתה לעולם הזה שצריכה לשוב כו' כמ"ש במ"א.

וזהו תכלית ירידת הנשמה לעולם הזה. שכן בירידה זו, אף שהיא ירידה גדולה מבחינת אהבה ויראה, גדלה מעלתה: לאחר ירידתה לעולם הזה היא נעשית בבחינת בעל תשובה, מי שחוזר, שהרי עליה לשוב וכו', כפי שמוסבר במקום אחר.

ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיק גמור כו'. כי בחינת רחמים רבים שלמעלה מעלה הוא המתגלה בבחי' בעל תשובה.

ועל כך נאמר: "במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים [אינם יכולים לעמוד]" וכו'. שכן בחינת הרחמים הרבים, שנמצאת למעלה מעלה, היא המתגלה בבחינת בעל תשובה.

דהיינו אחר ירידת הנשמה לעוה"ז שאז הרחמנות גדולה מאד (משא"כ קודם בואה היא בבחינת צדיק גמור) דוקא

כלומר, דווקא לאחר ירידת הנשמה לעולם הזה, שאז הרחמים עליה גדולים מאוד (ואילו קודם בואה היא בבחינת צדיק גמור).

ולכן אמרו רז"ל אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש. ופירש רש"י הכנעה דהיינו לעורר רחמים רבים על נצוץ אלהות כו'

ולכן אמרו חז"ל: "אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש", ורש"י פירש: הכנעה. כלומר, לעורר רחמים רבים על ניצוץ האלוקות וכו'.

שעל ידי זה מעורר רחמים רבים למעלי ממקור הרחמי ולהמשיך בחינת חנון ורחום להיות גילוי הוי' בעסק התורה והמצות ולהיות אור אין סוף בתוכה כו' ולכן ירידה זו דוקא היא צורך עלייה:

על ידי כך מעוררים רחמים רבים למעלה, ממקור הרחמים, וממשיכים את בחינת "חנון ורחום", כדי שתהיה התגלות של הוי' בעיסוק בתורה ובמצוות, ושאר אין סוף יהיה בתוכן וכו'. לכן דווקא ירידה זו היא צורך עלייה.

21 וזהו אשירה להוי' כי גאה גאה. כי ענין שירה הוא התעוררות בחינת שמחה דהיינו בחינת גילוי.

וזהו [פירוש] "אשירה להוי' כי גאה גאה". כי שירה היא התעוררות של שמחה, כלומר גילוי.

כי עצבות ומרה שחורה היא קמיטת וכוּיצת החיות. והשמחה היא גילוי והתפשטות החיות כמו צהבו פניו כו'.

כי עצבות ומרה שחורה הן כיווץ והצטמצמות של החיות, ואילו השמחה היא גילוי והתפשטות של החיות, כמו "צהבו פניו" וכו'.

22 וגילוי זה הוא להיות גילוי בחינת הוי' מאור אין סוף ברוך הוא הסובב כל עלמין אדון הנפלאות כו'.

וגילוי זה נועד לגלות את בחינת הוי' מתוך אור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין, אדון הנפלאות וכו'.

ולהיות בחינת הוי' יו"ד חכמה כו' הוא על ידי המשכת גילוי כי גאה גאה. גיאות היא בחינת נפלאות וגאה גאה הוא בחי' אדון הנפלאות

ובחינת הוי', הי', חכמה וכו', מתהווה באמצעות המשכת הגילוי של "כי גאה גאה". גיאות היא בחינת "נפלאות", ו"גאה גאה" היא בחינת אדון הנפלאות.

דהיינו שיהא גילוי המשכת חסדו וטובו של מעלה מעלה בחינת רחמים רבים שלפני אצילות שבבחינה זו סוס ורוכבו רמה בים שגילוי בחינה זו היא למעלה מעלה מבחינת סוס ורוכבו

כלומר, שתתגלה המשכת חסדו וטובו שלמעלה מעלה, בחינת רחמים רבים שלפני אצילות. מבחינה זו נאמר "סוס ורוכבו רמה בים", שכן גילוי בחינה זו הוא למעלה מעלה מבחינת "סוס ורוכבו".

שהם בחינת צירופי אותיות הדבור שבדחילו ורחימו כנזכר לעיל. כמו שגם הסוס על דרך משל אינו יכול לרוץ בים.

אלה הם בחינת צירופי אותיות הדיבור שבאהבה ויראה, כנזכר לעיל; כשם שגם הסוס, למשל, אינו יכול לרוץ בים.

23 ולכן נאמר בקריעת ים סוף ואתם תחרישון. מה תצעק אלי וגומר. כי כדי שיהפך הים ליבשה

לכן נאמר בקריעת ים סוף: "ואתם תחרישון", [ו] "מה תצעק אלי" וגוי. שכן כדי שהים יהפוך ליבשה,

דהיינו דעלמא דאתכסיא תהיה בבחינת עלמא דאתגליא לשנות סדר ההשתלשלות הוא על ידי ירידה גדולה ועצומה מלמעלה מעלה מסדר

כלומר, כדי שהעולם הנסתר יהיה בבחינת העולם הגלוי, וישתנה סדר ההשתלשלות, נדרשת ירידה גדולה ועצומה מלמעלה מעלה מסדר

ההשתלשלות מבחינת אין סוף ברוך הוא הסובב כל עלמין השווה ומשווה כוי אדון הנפלאות וגאה גאה עד שיהיה הכל בבחינת בטול כוי.

ההשתלשלות, מבחינת אין סוף ברוך הוא, הסובב כל עלמין, השווה ומשווה כוי, אדון הנפלאות ו"גאה גאה", עד שהכול יהיה בבחינת ביטול כוי.

24 ולכן רמה יש בו שני פירושים. לשון התרוממות והעלאה. ולשון השלכה שהוא מלמעלה למטה כי היא בחינת גילוי אור אין סוף ב"ה הסובב כל עלמין ומעלה ומטה שוין.

לכן למילה "רמה" יש שתי משמעויות: לשון של התרוממות והעלאה, ולשון של השלכה, מלמעלה למטה. שכן זו בחינה של גילוי אור אין סוף ב"ה, סובב כל עלמין, שלגביו מעלה ומטה שווים.

25 ומשם נמשך עזי וזמרת יה י"ה הם בחי' עלמין סתימין וזמרת מלשון וכרמך לא תזמר שהוא לשון כריתה.

ומשם נמשכים הדברים "עזי וזמרת יה". י"ה הן בחינת העולמות הנסתרים, ו"זמרת" היא מלשון "וכרמך לא תזמר", כלומר כריתה.

וכמו החוצב אבן מההר וכך נחצבו אותיות י"ה מאדון הנפלאות וגאה גאה להיות בבחי' גלוי וחציבה זו היא בבחי' עזי בחי' גבורות להיות בחי' אנת חכים כוי.

וכשם שחוצבים אבן מתוך הר, כך נחצבו האותיות יו"ד וה"א מאדון הנפלאות, שהוא "גאה גאה", כדי שיהיו בגילוי. חציבה זו נעשית באמצעות בחינת "עזי" — בחינת הגבורות, כוחות הריסון — כדי שתהיה בחינת "אתה חכם" וכו'.

שזהו ענותנותו והן הן גבורותיו וצמצומים כוי גם צריך להיות בחי' צמצום שלא ילך השפע למותרות כנ"ל.

זוהי ענותנותו, והן הן גבורותיו והצמצומים שלו וכו'. נוסף על כך, דרושה גם בחינת צמצום, כדי שהשפע לא יגיע לעודפים, כפי שהוסבר לעיל.

26 ואח"כ נעשה בחי' זה אלי כוי. בחי' גלוי הנרמז בו"ה וזהו ואנוהו. אך גלוי זה יהיה לעתיד לבא למחר לקבל שכרם אבל היום לעשותם.

ואחר כך מתהווה הבחינה של "זה אלי" וכו' — בחינת הגילוי המרומזת באותיות וי"ה; וזהו "ואנוהו". אולם גילוי זה יהיה לעתיד לבוא: "למחר לקבל שכרם", ואילו "היום לעשותם".

וזה שכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו. פיי קוינו מלשון קוין והמשכות שאנחנו עשינו את הקוין והמשכות של שם הוי"ה להיות בבחי' גלוי יו"ד קוצא לעילא וקוצא לתתא.

ועל כך נאמר: "ואמר ביום ההוא: הנה אלקינו זה, קוינו לו". "קוינו" קשור למונח "קוים" והמשכות: אנו עשינו את הקוים והמשכות של שם הוי", כדי שיהיו בבחינת גילוי. האות יו"ד: קוץ למעלה וקוץ למטה.

ה' גי קוין ורוחב כו'. ועי' נאמר אמרו צדיק כי טוב שעל ידי הצדיק נמשך טוב ה' לכל וגוי: האות ה"א: שלושה קוים ורוחב כו'. ועל כך נאמר: "אמרו צדיק כי טוב", שהרי באמצעות הצדיק נמשכת טובת ה' לכל וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/beshalach/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק